

ΦΑΣΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΦΑΣΙΣΜΟΣ ΣΗΜΕΡΑ, ΣΤΗ ΜΑΛΑΚΙΑ ΣΤΗ ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ

ΜΕΡΟΣ Ε: ΑΥΤΟΝΟΜΟΣ ΑΝΤΙΦΑΣΙΣΜΟΣ

1. Φασισμός και ταξική λήθη

Για να μη νομίζετε ότι είμαστε τίποτα ρηχοί τύποι, πρέπει να σας πούμε ότι τα όσα γράφονται σε αυτό το περιοδικό έχουν και φιλοσοφικές προεκείμενες. Και οι φιλοσοφικές μας προεκείμενες λένε ότι είμαστε όντα ενσώματα, κοινωνικά και ιστορικά. Ότι παντού πάνω μας, από τις φάτσες μέχρι τις ιδέες μας βρίσκεται εγγεγραμμένη η ιστορία των σωμάτων μας και των κοινωνιών μας. Ότι σε πολύ σημαντικό βαθμό είμαστε η ιστορία μας, όχι μόνο η ατομική, αλλά κυρίως η συλλογική ιστορία μας. Και μάλιστα αυτή η "ιστορία που είμαστε" είναι η ταξική ιστορία. Είμαστε τα προϊόντα μιας ατέρμονης κοινωνικής σύγκρουσης, προϊόντα του ταξικού πολέμου.

Να λοιπόν η κατάστασή μας: είμαστε η ιστορία μας. Η ιστορία μας είναι ιστορία ταξικής σύγκρουσης. Συνεπώς είναι προς το συμφέρον των νικητών της σύγκρουσης να ξεχνάμε τη σύγκρουση και μαζί να ξεχνάμε τι είμαστε. Η λήθη, η διαγραφή της ταξικής ιστορίας, είναι από τα βασικά προϊόντα της καπιταλιστικής κοινωνίας, άπειρη δουλειά γίνεται και καρποφορεί με βασικό στόχο τη λησμονιά του ταξικού παρελθόντος. Οι ηττημένοι της σύγκρουσης κουβαλάμε τη λήθη μας όπως ο Σίσυφος τη στρογγυλή του κοτρώνα: μπορούμε να την πετάμε από πάνω μας μόνο στιγμιαία, να καταλαβαίνουμε τι είμαστε μόνο για λίγο. Ανακαλύπτουμε την ταξική μνήμη μόνο εφήμερα γιατί είναι μια μνήμη που καταλήγει σε αναπόφευκτη σκληρή σύγκρουση. Κι έπειτα φτου κι απ' την αρχή.

Βέβαια υπάρχει λήθη και λήθη. Λήθη για τα μικρά και λήθη για τα μεγάλα. Η λέξη "φασισμός" που βρέθηκε να κάνει παρέα στην ελληνική κοινωνία από το 2009 και μετά, είναι από τα πολύ μεγάλα. Είναι, δίχως υπερβολή, το προϊόν της μεγαλύτερης εκστρατείας λήθης από καταβολής κόσμου. Στην περίπτωση της λέξης "φασισμός", αυτό που έχει παραδοθεί στη λήθη είναι τα τρομερά τεκταινόμενα του πρώτου μισού του εικοστού αιώνα. Ο τρόπος δηλαδή που τα καπιταλιστικά κράτη προετοίμασαν την μεταξύ τους σύγκρουση και ο τρόπος που την διεξήγαγαν για πάνω από τριανταπέντε χρόνια.¹

Είναι δύσκολο να βρει κανείς μία φράση για να περιγράψει την ιστορία αυτών των δεκαετιών με τον τρόπο που της αξίζει. Για τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο για παράδειγμα, έχει ειπωθεί ότι "τα καπιταλιστικά κράτη φέρθηκαν στους υπηκόους τους με τον τρόπο που έως τότε φέρονταν στις αποικίες τους".² Είναι μια φράση φτωχή και ταυτόχρονα πλούσια. Το βασικό της πρόβλημα είναι ότι πρέπει να ξέρει κανείς τι ακριβώς γίνονταν στις καπιταλιστικές αποικίες για τρεις περίπου αιώνες για να εκτιμήσει την αλήθεια και το εύρος της. Από την άλλη βέβαια, είναι αλήθεια ότι έτσι ακριβώς έχουν τα πράγματα. Η τεχνολογία της εξόντωσης που μπήκε σε πλήρη εφαρμογή στην Ευρώπη για δέκα περίπου χρόνια, είχε ήδη δοκιμαστεί για δεκαετίες στην Αμερική, στην Ινδία και την Κίνα, στην νοτιοανατολική Ασία και την Αφρική.

Πέρα από τους σύντομους αφορισμούς πάντως, είναι γεγονός ότι κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του '40 τα καπιταλιστικά κράτη του πλανήτη, μηδενός εξαιρουμένου, επιδόθηκαν σε μεταξύ τους σύγκρουση και ταυτόχρονα σε μια πλατιά εκστρατεία εξόντωσης δεκάδων εκατομμυρίων υπηκόων τους, στη συντριπτική τους πλειοψηφία εργατών. Τα μέσα που χρησιμοποιήθηκαν ήταν η άμεση βία των όπλων, η πείνα, το στρατόπεδο συγκέντρωσης, η κοινωνική διάλυση. Αλλά αυτά ήταν μόνο τα επιφανόμενα: πίσω τους βρίσκονταν η κρατική γρα-

φειοκρατία, η επιστημονική οργάνωση της εργασίας, οι τεχνικές της μαζικής παραγωγής, η στατιστική, η ιατρική και η δημογραφία. Στη δεκαετία του '40 το καπιταλιστικό φορντικό εργοστάσιο άλλαξε τα ρούχα του και βγήκε στους δρόμους: όχι πια σαν εντοπισμένος τόπος, αλλά σαν γενική λογική της οργάνωσης των κοινωνικών σχέσεων. Όχι πια σαν μηχανή παραγωγής, αλλά σαν μηχανή εξόντωσης. Αν όντως υπάρχει το "κοινωνικό εργοστάσιο" των Ιταλών αυτόνομων, αν υπάρχει η καπιταλιστική παραγωγή έξω από την παραγωγή, ετούτη εδώ ήταν η πρώτη του εμφάνιση.

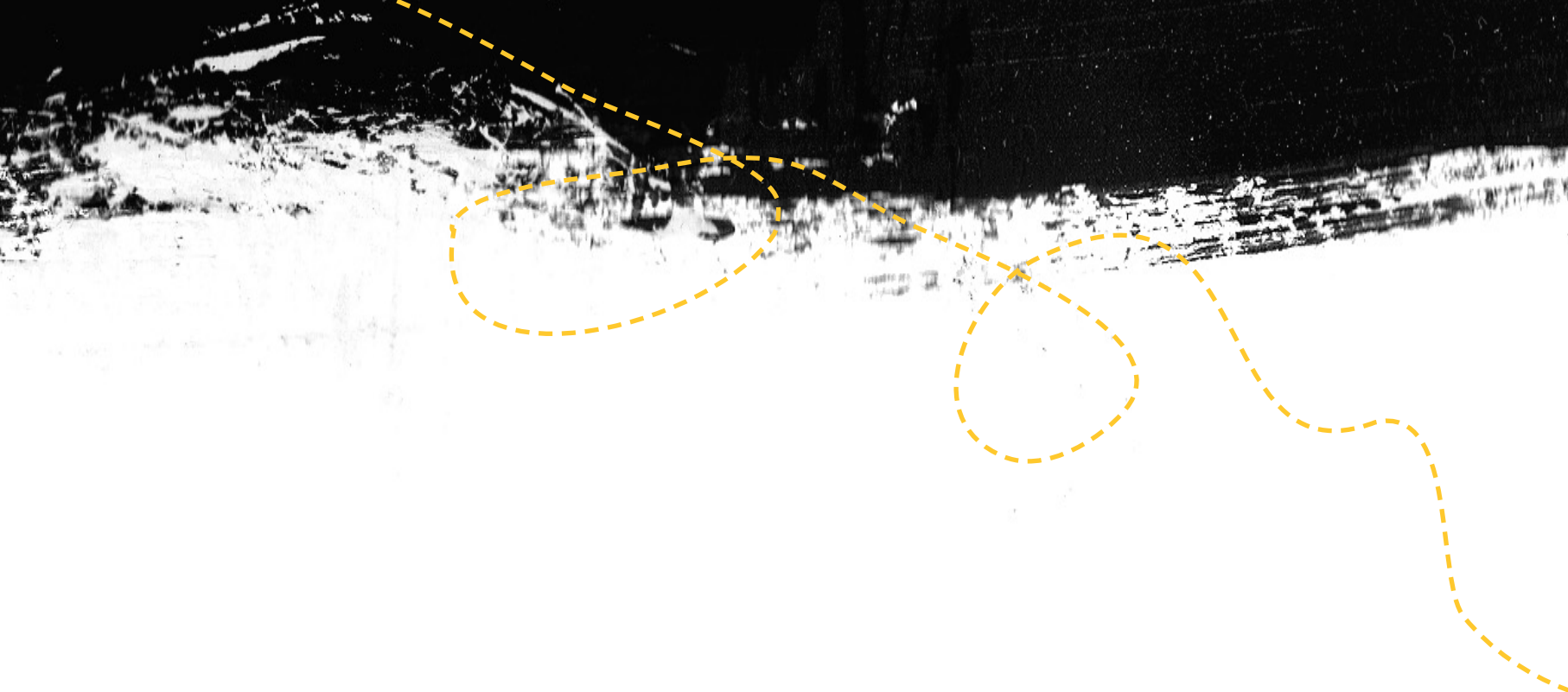
Υπάρχει μια πραγματική ιστορία της δεκαετίας του '40. Είναι η ιστορία του τρόπου με τον οποίο τα καπιταλιστικά κράτη της εποχής προετοίμασαν τον μεταξύ τους πόλεμο και του τρόπου με τον οποίο τον έφεραν εις πέρας ως πόλεμο εναντίον της εργατικής τάξης, ως ταξικό εμφύλιο πόλεμο. Είναι η ιστορία του πώς η τεράστια φορντική παραγωγικότητα της εργασίας μετατράπηκε σε παραγωγικότητα της εξόντωσης και πώς στράφηκε εναντίον της εργατικής τάξης. Είναι η ιστορία του πώς οι καπιταλιστικές κοινωνίες άλλαξαν σαν την κάμια στο κουκούλι, πώς από μηχανές της παραγωγής έγιναν μηχανές της καταστροφής. Αυτή η ιστορία δεν έχει καλούς και κακούς, δεν έχει "σύμμαχους" και "άξονα", δεν έχει "ναζιστές" και "δημοκράτες". Έχει μόνο την καπιταλιστική οργάνωση των κοινωνικών σχέσεων και τις τελικές της συνέπειες.

Και εδώ πια βρίσκουμε το αντικείμενο της λήθης. Αυτή η τρομερή και αληθινή ιστορία της δεκαετίας του '40 έπρεπε να ξεχαστεί το ταχύτερο δυνατό, αν μη τι άλλο για να διατηρήσουμε τα λογικά μας σε έναν παράλογο κόσμο, για να συνεχίσουν οι καπιταλιστικές κοινωνίες να υπάρχουν. Και όντως, στα χρόνια που ακολούθησαν, αυτή η τρομερή ιστορία ξεχάστηκε από τις λεπτομέρειες μέχρι τη γενικότητά της, από τους ταπεινούς Έλληνες πατριώτες χωρικούς των τοπικών ταγμάτων ασφαλείας μέχρι τους αλληλένδετους λιμούς και τα στρατόπεδα εξόντωσης. Στη θέση της αναπτύχθηκε, όχι δίχως κόπο, μια μυθολογία με "σύμμαχους" και "άξονα", με "ναζιστές" και "δημοκράτες", με κράτη καλά και με κράτη κακά. Το βασικό προαπαιτούμενο αυτής της μυθολογίας ήταν οι αλληπάλληλες ήττες της οργανωμένης εργατικής τάξης που ακολούθησαν τον πόλεμο. Αλλά οι ήττες από μόνες τους δεν ήταν αρκετές. Στρατιές ειδικών, ηττημένων αριστερών και δημοσίων υπαλλήλων έχτισαν αυτήν την ιστορία πέτρα πέτρα επί δεκαετίες.³

Το τελικό αποτέλεσμα αυτής της μακρόχρονης εκστρατείας ήταν οι απλές γνωστές λέξεις: φασισμός - ναζισμός - σβάστικα. Και ειδικά για την Ελλάδα: Εθνική Αντίσταση - Τάγματα Ασφαλείας - Γερμανοί - Προδότες - Πατριώτες - Εξάρτηση. Δεν είναι απλές λέξεις όλα τούτα. Είναι ένα σύμπαν νοημάτων και ταυτόχρονα είναι ο τρόπος με τον οποίο αντιλαμβανόμαστε την ιστορία μας και συνεπώς ο τρόπος με τον οποίο αντιλαμβανόμαστε την ύπαρξή μας. Είναι το τελικό ζητούμενο της καπιταλιστικής ιδεολογίας, η ταξική λήθη σε δέκα λέξεις. Και όπως είναι φυσικό, όποιος παίζει με όλα τούτα κινδυνεύει να καεί.

2. Αντιφασιστικά μέτωπα (βρε τι καλά που τα 'χαμε πάει το '35)

Η εκλογική άνοδος της Χρυσής Αυγής βρήκε την ελληνική κοινωνία σε κατάσταση αφασίας και το λέμε επεικώς. Το 1974 ήταν η χρονολογία αρχής του χτισίματος της ελληνικής εθνικής ενότητας, το 1989 ήταν η χρονιά της ολοκλήρωσής

της και το 2009 ήταν η χρονιά της μονομερούς προσβολής του σχετικού κοινωνικού συμβολαίου από τα αφεντικά και το κράτος τους. Ενδιάμεσα οι αντίστοιχες νοσηρές ιδέες κυριαρχούσαν δίχως αντίπαλο. Το ελληνικό κράτος ήταν κατά βάση καλό παρότι ενίοτε αυστηρό, σαν πατέρας που τιμωρεί και ανταμοίβει. Η “εκπαίδευση” και η “υγεία” ήταν λαϊκά δικαιώματα. Οι δίκες απαράλλακτα γίνονταν “του κράτους καταδίκες”. “Οι αγώνες κλιμακώνονταν” με κάθε ευκαιρία και νικούσαν ανεξαρτήτως αποτελέσματος. Ο “ελληνικός λαός” ήταν δημοκρατικός και αντιιμπεριαλιστής. Και πάει λέγοντας, από τα πιο μεγάλα ως τα πιο μικρά. Η ταξική λήθη είχε κυριαρχήσει με τον καθολικό τρόπο που ταιριάζει σε περιόδους σαν κι αυτή που τα αφεντικά λένε σήμερα μεταπολίτευση. Μέσα σε αυτή την κυριαρχία, ο φασισμός και ο αντιφασισμός δεν είχαν τόπο να σταθούν. “Στην Ελλάδα δεν υπάρχουν φασίστες”: αυτό ήταν το θλιβερό ποίημα που ακούσαμε χίλιες φορές σε εκδηλώσεις, συζητήσεις και συναναστροφές από τότε που φτιάξαμε τους πρώτους *antifa* πυρήνες το 2004.

Στην Ελλάδα του 2004 δεν υπήρχαν φασίστες. Λογικό γιατί στην Ελλάδα ουδέποτε είχαν υπάρξει φασίστες. Εκείνο που είχε υπάρξει ήταν η Εθνική Αντίσταση, οι Προδότες κι οι Πατριώτες· δηλαδή κάτι περιθωριακές οργανώσεις του μεσοπολέμου (μόνο για τους ειδικούς), ο Μεταξάς που ήταν γραφικός (άσε που δεν ήταν φασίστας και είπε και το “όχι”), κάτι προδότες δωσίλογοι κατοχικοί που τρώγανε ροχάλες στο δρόμο και κάτι άλλοι προδότες που είχαν κάνει “εκτροπή” για να “παραδώσουν την Κύπρο στον Αττίλα”. Ανάμεσα σε αυτές τις αμελητέες περιόδους εκτροπής, η δημοκρατία, η φυσική κατάσταση του ελληνικού κράτους, έλαμπε μαζί με τον λαό και σκόρπιζε τα σκοτάδια όπως ο Γκάνταλφ στη γέφυρα της Μόρια. Η ιστορία του ελληνικού κράτους ήταν μια ιστορία αμελητέων τομών μέσα σε ένα λαμπρό δημοκρατικό συνεχές. Εδώ που τα λέμε, ο ελληνικός λαός νίκησε μια και καλή τον φασισμό το 1944 (αλήθεια!).

Αυτά τους λέγανε οι αριστεροί να λένε, αυτά λέγανε. Αλλά η ταξική λήθη έχει τίμημα. Το 2009 το ελληνικό κράτος διακήρυξε ότι θα πετάξει στα σκουπίδια ολόκληρη τη μεταπολιτευτική διευθέτηση μαζί με τους χορηγούς και τους υποστηρικτές της. Το 2011 το ελληνικό κράτος διοργάνωνε πογκρόμ μαζί με την ελληνική μαφία - ακόμη και οι φασίστες του είδους σβάστικα είχαν βγει στο προσκήνιο με λαϊκή εντολή. Ο ταξικός πόλεμος έκανε κάθε πρόσχημα, μαινόταν αδυσώπητος, όχι μόνο στους δρόμους των πογκρόμ, αλλά και στα σχολεία, και στα νοσοκομεία. Οι καιροί βάραιναν. Ο φασισμός με την πιο ιστορικά έγκυρη έννοια έγγεφε στο κατώφλι.

Απέναντι στην τρομερή συγκυρία, η ελληνική ακραία αριστερά, αν μη τι άλλο, στάθηκε στο ύψος της. Ανίκανη για καινοτομίες, πρόθυμη να παραδοθεί σε κάθε τυφλοσούρη, προικισμένη με πολιτική αντίληψη δεινόσαυρου, με το μυαλό μουδιασμένο από την πιο απέραντη έκπληξη, ανέσυρε από τον βούρκο των συμβιβασμών της το σύνθημα του “αντιφασιστικού μετώπου”. Η ιδέα πίσω από το μέτωπο ήταν απλή: Μπορεί στην Ελλάδα να μην υπήρχε ποτέ φασισμός, τώρα όμως (για κάποιο λόγο...) υπάρχει. Ο φασισμός είναι η σβάστικα. Ευτυχώς για εμάς όμως, η σβάστικα είναι το απόλυτο κακό. Η σβάστικα και οι σημασίες της είναι το πιο εύκολο κατανοητό πράγμα στον κόσμο. Και είναι ακριβώς εξαιτίας αυτής της απλότητας, εξαιτίας αυτού του εύληπτου, που η εναντίωση στη σβάστικα είναι προνομιακό πεδίο. Ας οργανωθούμε λοιπόν όλοι ενάντια σε αυτό που όλοι συμφωνούμε ότι είναι το απόλυτο κακό. Ας “ξεπεράσουμε τις διαφορές μας” προ-

κειμένου να τα βάλουμε με τον μεγάλο αντίπαλο περί της φύσης του οποίου “όλοι συμφωνούμε”.

Πραγματικό δράμα. Γιατί η “απλούστατη” σημασία της σβάστικας και του φασισμού, αυτά τα τόσο απλά και στοιχειώδη στα οποία “όλοι συμφωνούμε”, ήταν ακριβώς η αφήγηση της μεταπολίτευσης για το τι είναι ο φασισμός και ποια η σχέση του με το ελληνικό κράτος. Κι έτσι, τόσο απλά, τόσο χυδαία, το μεγαλύτερο εγχείρημα ταξικής λήθης από καταβολής του ελληνικού κράτους έγινε πυξίδα αντιφασιστικής οργάνωσης.

Ας μην ξεχνάμε αυτό που είπαμε στην αρχή: είμαστε (η τάξη είναι) η ιστορία μας, η μνήμη μας και η λήθη μας. Ιδού λοιπόν τα πρακτικά αποτελέσματα της ταξικής λήθης, σε συσκευασία αντιφασιστικού μετώπου: κάθε ελπίδα συγκεκριμένης και επίκαιρης ανάγνωσης του ελληνικού φασισμού ξεπουλήθηκε με στόχο “να είμαστε πολλοί”. Κάθε προσπάθεια κατανόησης των καιρών μας εγκαταλείφθηκε με δέλεαρ την πολιτική επιβίωση και την αυτοεπαλήθευση απολιθωμένων ιδεών και οργανωτικών δομών που μας έρχονται από τη δεκαετία του '70. Κάθε ταξική προσέγγιση απορρίφθηκε μετά βδελυγμίας με ανταμοιβή την πολιτική ηρεμία που παρέχει η κοινοτοπία. Ο τελικός στόχος δύσκολα κρυβόταν: η συμπίεση με τον Σύριζα και η επικράτηση του τελευταίου... στις εκλογές. Να γίνουμε κράτος! Αυτή ήταν η προοπτική των μετώπων, αυτή ήταν η ελπίδα που είχε να προσφέρει ο ελληνικός αριστερός αντιφασισμός.

Αναμενόμενα όλα αυτά. Γιατί όταν λέμε ότι το μέτωπο ανασύρθηκε “από τον βούρκο των αριστερών συμβιβασμών”, κυριολεκτούμε. Η ιδέα του μετώπου έρχεται κατευθείαν από το 1935 και τα σατανικά μυαλά της σταλινικής Β' Διεθνούς. Τότε, η ίδια εξαιρετική ιδέα είχε παραδώσει το προλεταριάτο δεμένο χειροπόδαρο στους θανάσιμους αντιπάλους του, δηλαδή στα εθνικά κράτη και τους γεωπολιτικούς τους λογαριασμούς λίγο πριν από τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο.⁴

Ευτυχώς όμως, φαίνεται πως η ρήση “η ιστορία επαναλαμβάνεται πρώτα ως τραγωδία και έπειτα ως φάρσα”, εκτός από κομπόσημο, διαθέτει και κάποια αλήθεια. Η πολιτική στρατηγική των μετώπων παρέλυσε πλήρως από τη δολοφονία του Παύλου Φύσσα και μετά. Η παράλυση ήρθε παρέα με την ολοκλήρωση της στρατηγικής. Τώρα το “μέτωπο” είχε γίνει τόσο πλατύ που χωρούσε τον Αντώνη Σαμαρά και τον Νίκο Δένδια. Οι στόχοι “στους οποίους όλοι συμφωνούμε” είχαν τόσο στενέψει που περιορίζονταν στον Νίκο Μιχαολιάκο. Η γνώμη για την πραγματικότητα είχε καταντήσει τόσο φτωχή που κατέληξε σε πλήρη διανοητική παράλυση, ή σε ταύτιση με την κρατική προπαγάνδα (που είναι ένα και το αυτό).

Φάρσα πράγματι, κατευθείαν από βιντεοκασέτα της δεκαετίας του '80. Αλλά κι από αυτή τη φάρσα δεν λείπει το τραγικό στοιχείο. Είναι τέτοιο το βάρος των καιρών.

3. Πεθαμένοι Νεοναζί (κάνει για όνομα πανκ γκρουπ;)

Οι αριστεροί συνωμοσιολόγοι μάς απογοήτευσαν για άλλη μια φορά.⁵ Γι' αυτούς τους έμπειρους αναγνώστες των καιρών μας και συνεπείς αναμεταδότες του διαδικτυακού θορύβου, ήταν ηλίου φαινότατο πως η δολοφονία των δύο Νεοναζί Βορείων Προαστίων (NVP) ήταν δουλειά των μπάτσων. Στόχος ήταν βέβαια η αφεντιά μας - να δολοφονηθούν οι νεοναζί για να αναζωπυρωθεί η θεωρία των δύο άκρων και να 'ρθουν οι μπάτσοι να την πέσουν στα Εξάρχεια, την πηγή της ελευθερίας.

Αλλά αυτή η θεωρία κράτησε λίγες μόνο εβδομάδες. Μέχρι την δημοσίευση της προκήρυξης “ανάληψης ευθύνης”. Από εκεί κι έπειτα, η θεωρία των μπάτσων χίτμεν υποχώρησε ατάκτως. Τώρα έπρεπε να σκεφτούμε τι σκατά ήθελαν να πουν οι σύντροφοι με το σοβαρό τους διάβημα. Κι έτσι, για τους αριστερούς συνωμοσιολόγους, οι αυτοурγοί της δολοφονίας των NVP βρίσκονται κάπου μεταξύ μπάτσων και συντρόφων, όπως η γάτα του Σρέντιγκερ βρίσκεται μεταξύ ζωής και θανάτου.

Για να πούμε και του στραβού το δίκιο, ήταν αναμενόμενο η προκήρυξη να σκορπίσει τη σύγχυση. Γιατί, σας το λέμε υπεύθυνα ως έμπειροι αναγνώστες αντιφασιστικών προκηρύξεων, αυτή η κουρελού από copy paste διαδικτυακού αντιφασισμού με μπόνους τουλάχιστον δύο περάσματα από το google translate, είναι αδύνατον να πιστοποιηθεί ως προς την προέλευση. Πράγματι, κοπάδια οι μη μπάτσοι που είναι έτοιμοι να σου πουν με περισπούδαστο ύφος ότι “η ενασχόληση με την ιστορία δεν είναι αρκετή”, την ίδια στιγμή που είναι βέβαιοι ότι η ιστορία του φασισμού στην Ελλάδα αρχίζει και τελειώνει στο Δίστομο. Επίσης: μυριάδες οι μη μπάτσοι που πιστεύουν ότι ο αντιφασισμός έχει κάποια σχέση με το “δύο ναζί λιγότεροι” με τον ίδιο ακριβώς τρόπο, το κάψιμο ενός τραπεζικού υποκαταστήματος υποτίθεται πως αποδυναμώνει την τράπεζα - κατά βάση γιατί ιδέα δεν έχουμε τι ακριβώς είναι μία τράπεζα.

Φυσικά η παντελής αδυναμία διάκρισης της προέλευσης της προκήρυξης και μαζί της “ενέργειας” (άλα τις!) είναι σημαντική με τον τρόπο της. Μας δείχνει ποιο ακριβώς είναι το τίμημα για όποιον “εγκαταλείπει κάθε προσπάθεια ανάγνωσης της πραγματικότητας”, “απορρίπτει την ταξική προσέγγιση”, πάει να ψηφίσει Σύριζα μπας και φύγει ο φασισμός και στο τέλος αγοράζει κι ένα ποδήλατο για να μη βρέξει. Στην τελική καταντάει να μην μπορεί να ξεχωρίσει τον εαυτό του από τους μπάτσους. Ευτυχώς για εμάς τους υπόλοιπους πάντως, η αστυνομική προσέγγιση δεν μας χρειάζεται στην παρούσα στιγμή. Όπως δείξαμε στο προηγούμενο τεύχος, η δίμηνη εκστρατεία του αντιφασιστικού κράτους είναι στην πραγματικότητα μια διαμάχη στο εσωτερικό των αστυνομικών μηχανισμών και του ελληνικού κράτους - μαφίας.⁶ Η δολοφονία των NVP έγινε αντιληπτή από εκείνους που έχει σημασία (δηλαδή από το κράτος και τους μηχανισμούς του) αποκλειστικά ως επεισόδιο αυτής της διαμάχης.

Με λίγα λόγια το κράτος είχε σοβαρότερες δουλειές από τη θεωρία των δύο άκρων· είχε να φέρει εις πέρας την εσωτερική του διαμάχη. Στην πορεία, οι αριστεροί συνωμοσιολόγοι έμειναν με την πίκρα της τζούφιας πρόβλεψης: πουθενά το αναμενόμενο πέσιμο στα Εξάρχεια και τον Σύριζα! Αντιθέτως, δυο μόλις μέρες μετά την δολοφονία των NVP, η μπροσούρα του χρηματιστικού κεφαλαίου που ακούει στο όνομα “Καθημερινή” κυκλοφόρησε το κυριακάτικο φύλλο της με πρωτοσέλιδη φωτογραφία από... παράσταση μπαλέτου στον επιταχυντή σωματιδίων του CERN. Στο εσωτερικό, για όσους κάνουν τον κόπο να κοιτάνε και τα γράμματα, ο υπηρέτης πολλών αφεντάδων κύριος Παπαχελάς ανέλυε την συγκυρία ως εξής:

Ενα “αόρατο χέρι” μοιάζει να σπρώχνει τη χώρα στον γκρεμό κάθε τόσο. Και αυτό είναι πλέον πολύ επικίνδυνο, γιατί καμία χώρα δεν αντέχει να φλερτάρει για τόσα πολλά χρόνια με την καταστροφή περπατώντας συνεχώς δίπλα ακριβώς στον γκρεμό.

Οι συνθήκες που έχουν δημιουργηθεί παραπέμπουν στη δεκαετία του 1960 και σε περιόδους ανωμαλίας στη χώρα. Τρομοκρατία και πολιτικές δολοφονίες, πόλεμοι συμφερόντων και παρακρατικών φραξιών, σκάνδαλα, απ’ όλα έχουμε αυτή την περίοδο.⁷

Τι λε ρε μάστορα! “Πόλεμοι συμφερόντων και παρακρατικών φραξιών”!; “Αόρατο χέρι που σπρώχνει τη χώρα στο γκρεμό”!; Πού τα είδες αυτά; Και αφού

τα είδες, γιατί τα αναφέρεις πρώτη φορά μετά τη δολοφονία των NVP; Κάτι παρ’απάνω ξέρει ο υπηρέτης πολλών αφεντάδων. Αυτό που εξελίχθηκε για δυο μήνες κάτω από την ταμπέλα “αντιφασιστικό κράτος” είναι πρώτα και κύρια πόλεμος κρατικών φραξιών. Η δολοφονία των NVP, όσο και αν αρχικά γέμισε χαρά την φράξια που κάνει (δηλαδή την Χρυσή Αυγή και όσους υπηρετεί), αντιμετωπίστηκε με τα ίδια μέσα που είχε αντιμετωπιστεί η Χρυσή Αυγή, δηλαδή με καθολικό έλεγχο του δημόσιου λόγου και στην προκειμένη περίπτωση με πλήρη σιγή ασυρμάτου. Ειδικά το περίφημο “αριστερό άκρο” έλαμψε δια της απουσίας του. Ούτε μία αναφορά στο σύνθημα “δυο μέτρα κάτω από τη γη υπάρχει μία θέση για κάθε ρατσιστή”. Ούτε ένας τοίχος που να γράφει “θάνατος στους φασίστες” στο δελτίο των εννέα. Ούτε μία από τις δεκάδες βαθυστόχαστες αναλύσεις περί της “αναγκαιότητας της στρατιωτικής οργάνωσης του αντιφασισμού” δεν βρήκε τον δρόμο της για τα σαλόνια των νοικοκυραίων. Καθώς γράφονται αυτές οι γραμμές, ένα μήνα μετά την “ενέργεια” (άλα τις), ο Σύριζα τρώει πέσιμο, όχι για τη σχέση του με την ελληνική τρομοκρατία, αλλά για τη σχέση του με την ελληνική φαρμακοβιομηχανία. Και τους πεθαμένους νεοναζί δεν τους θυμάται κανένας. Ποιος ξέρει; Μπορεί κάποια στιγμή να γίνουν όνομα πανκ συγκροτήματος, συνεχίζοντας τη λαμπρή παράδοση των Dead Kennedys. Μπορεί να τους ξαναθυμηθούν όταν τα σοβαρότερα ζητήματα που απασχολούν το Μεγάλο Υπουργείο έχουν επιλυθεί.

Γιατί το υπουργείο είναι ένα, λέγεται Δημοσίας Τάξεως και τα πράγματα είναι ως συνήθως: έχουμε πολύ μεγαλύτερα προβλήματα.

4. Χρυσή Αυγή: μαγαζί γωνία άδειο

Κι όμως· παρά την κρατική μηντιακή αντιφασιστική εκστρατεία, η Χρυσή Αυγή εξακολουθεί να τσιμπάει 7% στις δημοσκοπήσεις. Το γεγονός θεωρείται εξόχως ενθαρρυντικό για τους ναζί που έχουν απομείνει εκτός φυλακής και εξόχως ανησυχητικό για όλους τους υπόλοιπους. Η γνώμη μας βέβαια, είναι ότι έχουν άδικο αμφότεροι (τι περιμένατε δηλαδή). Από τη μια νομίζουμε πως το πραγματικό ποσοστό των φασιστών στην Ελλάδα βρίσκεται σταθερά κάπου στο 35%, για να μην πούμε 98% που λέγαμε κατά τη διάρκεια της πανκ εμπειριστικής περιόδου μας και χάσουμε κάθε ελπίδα. Από την άλλη, νομίζουμε πως θα πρέπει κάποια στιγμή να ξεκαθαριστεί τι ακριβώς είναι ένα κόμμα και τι ακριβώς είναι η ψήφος σε ένα κόμμα.

Όσο γι’ αυτό το ζήτημα, η ιδεολογία της μεταπολίτευσης έχει να πει πολλά. Σύμφωνα με αυτή την ιδεολογία, η ψήφος σε ένα κόμμα ήταν άμεσα συνδεδεμένη με τις πολιτικές απόψεις του ψηφοφόρου. Με άλλα λόγια, για περίπου τριάντα χρόνια, οι μισοί περίπου Έλληνες ήταν πιστοί φιλελεύθεροι, συνεχιστές της κληρονομιάς του Adam Smith, ενώ άλλοι τόσοι, έχοντας προφανώς εντυπώσει στη σκέψη του Ούλφ Πάλμε, είχαν καταλήξει ακραιφνείς οραματιστές της σοσιαλδημοκρατίας.

Αν το θαύμα του τετρακομματισμού μπορούσε να επιτευχθεί με τόσο απλά μέσα, ο Καραμανλής ο πρεσβύτερος θα είχε εξασφαλίσει θέση στη Βίβλο μαζί με τον Χριστούλη. Αλλά η αγιοποίηση αργεί. Ο τετρακομματισμός μπορεί να ήταν πραγματικό θαύμα, γιατί είναι πραγματικό θαύμα όταν το εμφύλιο καζάνι της ταξικής κοινωνίας καταφέρνει να έρθει σε μια κάποια ισορροπία. Αλλά ήταν ένα θαύμα υλικό, βασισμένο στην πλήρη μεσολάβηση των κοινωνικών σχέσεων από τα κόμματα - την σταθερή εναλλαγή των δύο στην εξουσία, την σταθερή παραμονή των άλλων δύο σε στρατηγικά σημεία του κράτους. Κατά συνέπεια, το πολιτικό κόμμα της μεταπολίτευσης είχε χίλια πρόσωπα: γραφείο εύρεσης εργασίας, βύσμα για όταν πας φαντάρος, τρόπος να νομιμοποιήσεις το αυθαίρετο και τρόπος για να κερδίσεις μια ασήμαντη δίκη, να κανονίσεις τα κληρονομικά σου,

να πάρει το παιδί μεταγραφή στο πανεπιστήμιο κι εσύ να πάρεις επιδότηση από την ΕΟΚ. Η καθολική κρατική μεσολάβηση των κοινωνικών σχέσεων της ταξικής κοινωνίας εμφανιζόταν ως ποταμός μικροεκδουλεύσεων και συνεπαγόμενων υποχρεώσεων. Οι Έλληνες ψήφισαν το κόμμα τους - γιατί να ψηφίζεις είναι τζάμπα - αλλά η κανονικότητα της ψήφου τους έδειχνε πολύ περισσότερα - συγκεκριμένα ότι το σύστημα μεσολάβησης κράτους / κοινωνίας, με όλο του το μεγαλειώδες μέγεθος, δούλευε ρολόι.

Μετά από αυτή τη σύντομη επισκόπηση της φύσης των κομμάτων, ας αναρωτηθούμε: είναι η Χρυσή Αυγή κόμμα; Όχι, η Χρυσή Αυγή δεν είναι κόμμα. Η Χρυσή Αυγή, μέχρι το 2009 ήταν μια οργάνωση 100 παρακρατικών, οι μισοί από τους οποίους τρέφονταν από τη μισθωτή σχέση τους με τις μυστικές υπηρεσίες και το παράνομο κεφάλαιο και οι υπόλοιποι από αγνή ψυχοπάθεια. Αν η Χρυσή Αυγή κατάφερε να πάρει 6% σε κάποιες εκλογές, είναι γιατί το σύστημα των μεσολαβήσεων βρέθηκε σε οικτρή θέση, γιατί σε σημαντικό βαθμό αδυνατούσε να συνεχίσει να κάνει τις δουλειές που έκανε τα τριάντα προηγούμενα χρόνια. Το περίσσειμα των αδιαμεσολάβητων Ελλήνων ψήφισε κατά συνείδηση - να ψηφίζεις είναι τζάμπα, και τη συνείδησή τους την ξέρουμε.

Από την άλλη ας αναρωτηθούμε: θα μπορούσε η Χρυσή Αυγή να γίνει κόμμα; Εδώ η απάντηση είναι κατ' αρχήν ναι. Θα μπορούσε να αποκτήσει το απαιτούμενο πάτημα στον κρατικό μηχανισμό - ήδη είχε αρχίσει να το αποκτά στα σώματα ασφαλείας. Θα μπορούσε επίσης να οργανωθεί ως μηχανισμός πολιτικής μεσολάβησης μεταξύ του κράτους μαφίας και της ελληνικής κοινωνίας, και ήδη είχε αρχίσει να το κάνει - οι νεοσύλλεκτοι νεοναζί έβρισκαν δουλειά πόρτα σε στριπτιζάδικα, κωλοτρίβονταν με διοικητές αστυνομικών τμημάτων, προστάτευαν μαγαζιά ξένων και έκαιγαν τσαντρία και τζαμιά για ένα πενηντάρικο. Αν του επιτρεπόταν να ολοκληρωθεί, το όλο μόρφωμα θα ήταν εξαιρετικά επίκαιρο - αντί για πρόσληψη στην ΕΡΤ, πώληση πρέζας στην Ομόνοια, κι αντί για μεταγραφή στη φιλοσοφική Αθηνών, πογκρόμ με το κομμάτι αν μη τι άλλο, είναι μια κάποια διέξοδος απασχόλησης, τουλάχιστον για τους τολμηρούς.

Το σημείο κλειδί εδώ είναι ακριβώς αυτή η επικαιρότητα. Προφανώς, οι ψευδαισθήσεις μεγαλείου της Χρυσής Αυγής αποδείχθηκαν ακραία δυσανάλογες με την ποιοτική και αριθμητική πραγματικότητα της οργάνωσης. (Εξακολουθεί να μας προβληματίζει πώς γίνεται διαπιστωμένοι πράκτορες να παραμυθιαστούν τόσο χοντρά. Μετά θυμόμαστε για τι ακριβώς είδος ανθρώπου μιλάμε και οι προβληματισμοί μας εξατμίζονται). Όπως και να 'χει, η Χρυσή Αυγή και οι όψιμοι κρατικοί φίλοι της μπήκαν στη θέση τους. Πολλά από τα βραχύβια πατήματα στον κρατικό μηχανισμό απομακρύνθηκαν, μετατέθηκαν ή πήγαν φυλακή. Σχηματικά: τα κωλόμπαρα της Χρυσής Αυγής φάγανε πέσιμο και μείνανε τα υπόλοιπα. Αλλά οι νέες ανάγκες μεσολάβησης παραμένουν. Το ελληνικό κράτος μαφία, ο μπάτσικος μαφιόζικος καπιταλισμός ελληνικού τύπου, δεν είναι εφεύρεση της Χρυσής Αυγής. Είναι αποτέλεσμα των κρατικών στρατηγικών των τελευταίων είκοσι χρόνων και θα μείνει να μας κάνει παρέα μέχρι να ανακαλύψουμε ξανά μαζικά την ταξική συνείδηση και μνήμη, δηλαδή καλά σαράντα. Το λοιπόν, αυτός ο μπάτσικος μαφιόζικος καπιταλισμός έχει ανάγκη πολιτικής έκφρασης. Έχει ανάγκη να κατασκευάσει και να θέσει σε λειτουργία τις μεσολαβήσεις που του αρμόζουν. Το ποιος θα φέρει εις πέρας το εγχείρημα είναι δευτερεύον ζήτημα.

Είναι γι' αυτόν τον λόγο που μια Χρυσή Αυγή - κόμμα είναι απαραίτητη. Και όταν λέμε "μια Χρυσή Αυγή - κόμμα", εννοούμε την πολιτική έκφραση από τη μια της ήδη υπαρκτής σχέσης μεταξύ του κράτους και του παράνομου κεφαλαίου και από την άλλη των ήδη υπαρκτών σχέσεων μεταξύ παράνομου κεφαλαίου και ελληνικής κοινωνίας. Ένα τέτοιο μόρφωμα κατά κανένα τρόπο δεν θα έμενε στο

6% και νομίζουμε ότι ήδη έχει δημιουργηθεί τώρα που μιλάμε, σε μεγάλο μέρος του στο πλαίσιο των υπαρκτών κομμάτων.⁸ Όσο για τους νεοναζί τους ίδιους, εκτιμούμε ότι αυτή τη στιγμή θα πρέπει να βρίσκονται σε φάση ατομικής διαπραγμάτευσης με τα αφεντικά από τα οποία είχαν παραμυθιαστεί ότι απαλλάχθηκαν "γιατί τους ψήφισε ο λαός". Και ως γνωστόν, αυτού του είδους οι διαπραγματεύσεις δεν γίνονται με τους καλύτερους όρους για τον υπάλληλο. Μπορεί μέχρι και να έρχονται να σου σκοτώνουν τα μέλη στην ψύχρα και να μην τρέχει κάστανο. Ε, ποιος να σε πιστέψει μετά ότι θα του βρεις δουλειά σε κωλόμπαρα; Θα προτιμήσει αυτόν που κανονίζει να μην τρέξει κάστανο. Και θα 'χει δίκιο.

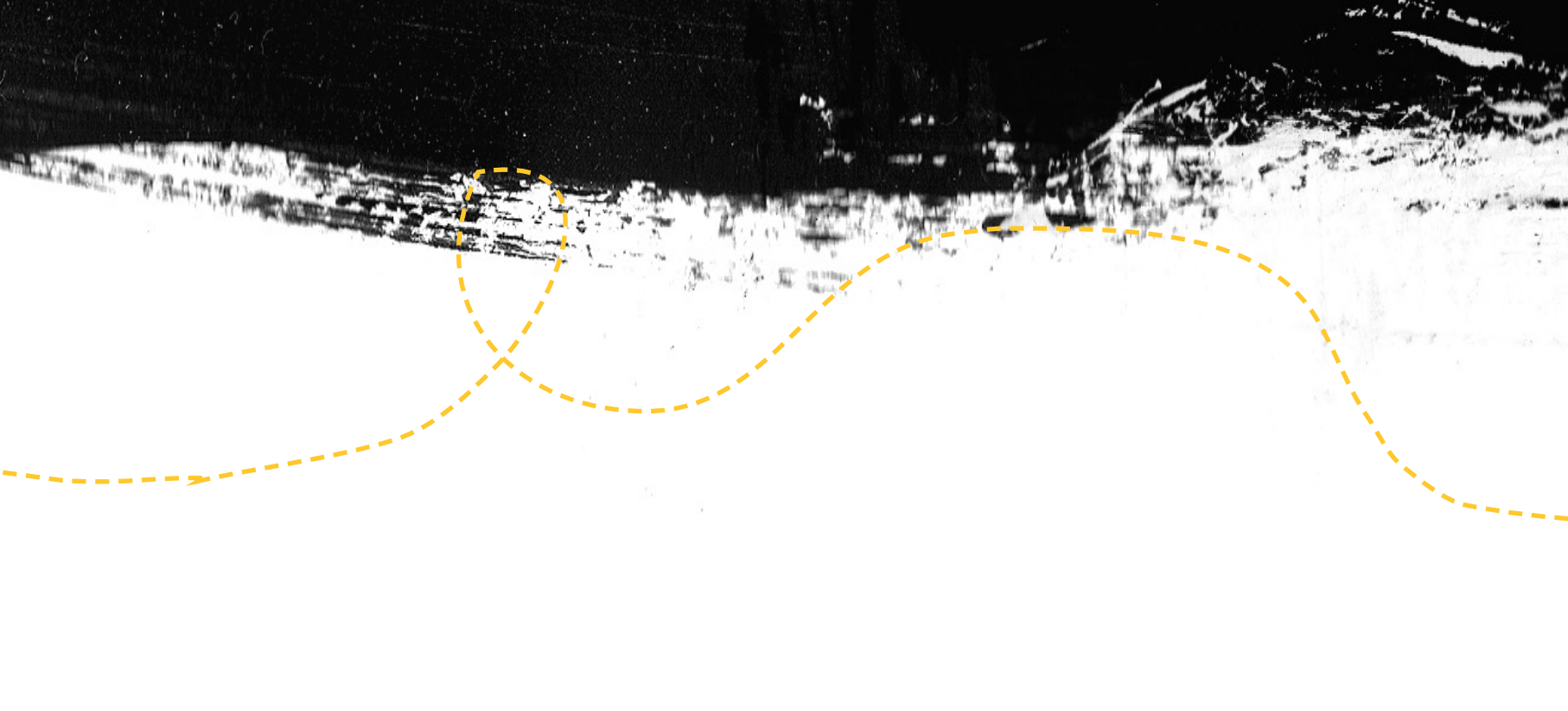
5. Προβλήματα του ελληνικού κράτους

Και να λοιπόν η κατάστασή μας. Ο σημερινός φασισμός καλπάζει. Και αντιμετωπίζεται με τα εργαλεία της μεταπολιτευτικής διευθέτησης. Τα αντιφασιστικά μέτωπα που ήρθαν με χρονομηχανή από τη δεκαετία του '30 έκαναν τη δουλειά τους όσο ήταν ανθρωπίνως δυνατό: συσκότισαν την κατάστασή μας, ελάφρυναν το βάρος της εποχής, τραγούδησαν τα καλά της αστικής δημοκρατίας. Τελικά (και εξαιρετικά σύντομα) μας έδειξαν τα όριά τους όσο ξεκάθαρα γίνεται. Ένας μήνας κρατικού χειρισμού των ΜΜΕ και μια "ενέργεια" (άλα τις!) ήταν αρκετά για να εξαφανιστούν οι στόχοι τους, να εκκνωθεί ο λόγος τους και να ολοκληρωθεί η κρατική τους προσάρτηση. Καμία έκπληξη. Η απέραντη αμηχανία παραμένει το τελικό τίμημα των διανοητικών εκπτώσεων. Αν υπάρχει κάποιο χρήσιμο δίδαγμα απ' όλα αυτά, είναι ότι ακόμη και αν δεν υπήρχε η ελληνική εκδοχή της σβάστικας, το ελληνικό κράτος θα έπρεπε να την εφεύρει. Όχι γιατί χρειάζεται κάποιο "μακρύ χέρι", αλλά για τις εξαιρετικές υπηρεσίες αποπροσανατολισμού που μπορεί να προσφέρει.

Η αλήθεια είναι ότι ο αποπροσανατολισμός γίνεται όλο και πιο αναγκαίος. Γιατί το ελληνικό κράτος, ο ελληνικός φασισμός για να λέμε τα πράγματα με το όνομά τους, έχει τα δικά του "πολύ σοβαρότερα προβλήματα".

Κατ' αρχήν η χρεοκοπία που καλπάζει. Το ελληνικό κράτος χρησιμοποίησε τα τελευταία ψιλά από τη γεωπολιτική του ισχύ για να παίξει το έργο καθυστέρησης της χρεοκοπίας. Η συνταγή ήταν απλή: ασύστολος δανεισμός από το εξωτερικό σε συνδυασμό με "εσωτερική υποτίμηση" (κόψιμο των μισθών στο μισό) και φορολόγηση της μεσαίας τάξης. Στα χαρτιά, το όλο εγχείρημα φιλοδοξούσε να συνδυάσει το κόψιμο των μισθών στο μισό και τη δημιουργία μιας "εξαγωγικής οικονομίας" με τη δημιουργία μιας τρόμπας χρήματος από την μικρή και μεσαία ατομική ιδιοκτησία προς τις χρεοκοπημένες ελληνικές τράπεζες. Αλλά ούτε είναι, ούτε θα μπορούσε να είναι επιτυχημένο.

Από τη μια η ιδέα ότι η μείωση των μισθών μπορεί να οδηγήσει σε "ανταγωνιστικότητα" τύπου Κίνας ή Πακιστάν είναι εξ ορισμού αποτυχημένη. Γιατί οι μισθοί επιπέδου Κίνας ή Πακιστάν δεν δημιουργήθηκαν εν μία νυκτί - εμπέδωθηκαν μέσα από δεκαετίες μετανάστευσης, χούντας, πολέμου και αστυνομικής διαχείρισης της εργατικής τάξης. Στα δικά μας, αυτού του είδους η εσωτερική υποτίμηση έχει ήδη ολοκληρωθεί στην περίπτωση των μεταναστών εργατών και έχει δουλέψει για δυο δεκαετίες. Στην περίπτωση των ντόπιων, τα πράγματα είναι πολύ πιο δύσκολα. Καλομαθημένοι, με πτυχία, δίκως να έχουν συνειδητοποιήσει το μέγεθος των δυνάμεων που υψώνονται εμπρός τους, με τα απομεινάρια της μικρής ιδιοκτησίας να τους δίνουν ψίχουλα αυτοπεποίθησης, οι ντόπιοι περιμένουν "να φτιάξουν τα πράγματα" - και εν τω μεταξύ επιδίδονται σε ασκήσεις "παθητικής αντίστασης": τρώνε τα μαζεμένα λεφτά, δουλεύουν ράθυμα, πάνε να πάρουν ακόμη ένα πτυχίο. Σαν να μην έφτανε η αργή προσαρμογή του εργατικού δυναμικού στις νέες συνθήκες, είναι γεγονός ότι η εξαγωγική στροφή χρειάζεται και εκ βάθρων αλλαγή των παραγωγικών μεθόδων. Οι μέθοδοι εξα-

γωγής της υπεραξίας θα πρέπει να εκσυγχρονιστούν από εκείνο το είδος αφεντικών που χρησιμοποίησαν την ήδη επιτυχημένη υποτίμηση των μεταναστών, όχι για να “επενδύσουν σε σταθερό κεφάλαιο” (χα...), αλλά για να μετατραπούν σε κρατικοδίαιτες μικρομαφίες τοπικής εφαρμογής. Αποτέλεσμα είναι οποιαδήποτε προσπάθεια στροφής των αφεντικών από τον παλιό ρόλο τους προς τις εξαγωγές να αποτυγχάνει και μαζί να δημιουργεί σοβαρές εντάσεις. Η συριζική στροφή της ελληνικής φαρμακοβιομηχανίας είναι ενδεικτική του φαινομένου. Σούμα: το ελληνικό κράτος τα έβαλε με τη χρεοκοπία του από τη μια βάζοντας στο στόχαστρο το πιο σταθερό του θεμέλιο (το σύμπλεγμα ιδεολογίας και μικρής ιδιοκτησίας που λέγεται ελληνικός μικροαστισμός) και από την άλλη προσπαθώντας να επιτύχει μια θεμελιώδη αλλαγή των παραγωγικών δομών. Το μόνο που δούλεψε είναι η τρόμπα χρήματος από τους μικροαστούς προς τις τράπεζες (εκεί να δείτε εντάσεις). Το σχέδιο πάει εξαιρετικά άσχημα, αλλά δεν νομίζουμε ότι το έλεγαν στα σοβαρά εξαρχής.

Ας παρατήσουμε όμως τις μη ρεαλιστικές διεξόδους και ας έρθουμε στις στρατιωτικές διεξόδους. Από την στιγμή της επίσημης αναγνώρισης της χρεοκοπίας, οι ιθύνοντες του ελληνικού κράτους είχαν ποντάρει στην “γεωπολιτική ισχύ” του κράτους τους· μάλιστα ο πιο πρόσφατος πρωθυπουργός δεν παρέλειψε να επισημάνει το συγκεκριμένο σημείο στην τελευταία του ομιλία προς τον λαό (στη ΔΕΘ συνόψισε το λαμπρό μας μέλλον με τη φράση “ανάπτυξη, ανταγωνιστικότητα και γεωπολιτική ισχύς” - το τελευταίο συλλαβιστά). Το πρόβλημα με την “γεωπολιτική ισχύ” του ελληνικού κράτους είναι ότι, όπως κατάλαβαν μια και καλή οι Έλληνες το 1897 και το 1922, δεν είναι του είδους που επιτρέπει θεαματικές πρωτοβουλίες. Το ελληνικό κράτος δεν μπορεί να δράσει μόνο του· είναι αναγκασμένο να συμμετέχει σε ευρύτερες συγκρούσεις. Από το 2009 και μετά οι Έλληνες ποντάρουν όλα τους τα χαρτιά στην προοπτική ανάφλεξης της Νοτιοανατολικής Μεσογείου και στη συμμετοχή τους στο πλευρό του αμερικανικού κράτους. Η λυσάρικη προθυμία τους να συμμετάσχουν σε μια πιθανή επέμβαση στη Συρία τον Αύγουστο ήταν όσο ξεκάθαρη μπορεί να είναι μια κρατική συμπεριφορά. Το (πολύ) κακό με τη συγκεκριμένη κατεύθυνση είναι ότι εξαρτάται στενά από τις προτεραιότητες του αμερικανικού κράτους. Και δυστυχώς για τους Έλληνες, το αμερικανικό κράτος δείχνει εμφανώς λιγότερη προθυμία απ’ ό,τι οι τοπικοί του σύμμαχοι να εμπλακεί στις σχετικές περιπέτειες, ειδικά με τρόπο που θα άρεσε στους Έλληνες.⁹

Άλλες διεξοδοί δεν υπάρχουν. Ο ελληνικός φασισμός παρακολουθεί τα “κόκκινα δάνεια” των ελληνικών τραπεζών να αυξάνονται, περιμένει να αρπάξει μια στρατιωτική διεξοδό που καθυστερεί, χάνει τα υποκαταστήματα των ελληνικών τραπεζών στα Βαλκάνια, αναγκάζεται να απομυζά τον μοναδικό του γνήσιο υποστηρικτή, δηλαδή τους μικροαστούς. Μοιραία, το ελληνικό κράτος ποντάρει στην εσωτερική στρατιωτική διαχείριση, στο χτίσιμο μηχανισμών που - οι αρχηγοί ελπίζουν ότι - θα μπορούν να περιορίσουν τις αναμενόμενες τυχαίες εκρήξεις. Λέμε “εκρήξεις”. Γιατί από τη σκοπιά του ελληνικού κράτους, το μόνο θετικό σε όλα αυτά είναι ότι οι τεράστιες εντάσεις που δημιουργούνται παραμένουν δίχως προσανατολισμό. Δεν υπάρχει κοινή αφήγηση για αυτό που συμβαίνει, δεν υπάρχει πειστική πολιτική διεξοδος, πέρα από την αφήγηση του ελληνικού κράτους. Οπότε λογικά, δεν αναμένεται ταξικό κίνημα, αναμένονται εκρήξεις. Και για τις εκρήξεις η αστυνομία είναι μια χαρά.

Αλλά ακόμα και αυτό δεν είναι σίγουρο. Κοιτάζτε τι έγινε πρόσφατα. Το εγχείρημα “Χρυσή Αυγή”, εκτός από πολιτική έκφραση της ελληνικού μαφιόζικου μπάτσικου συμπλέγματος, ήταν και κομμάτι της εσωτερικής στρατιωτικής διαχείρισης. Η ιδέα ήταν ότι ο τρόμος, “η κυριαρχία της Χρυσής Αυγής στους δρό-

μους και στα σχολεία” θα μπορούσε να συνεργάζεται με την αντίστοιχη κυριαρχία της ελληνικής αστυνομίας για να έρθει εις πέρας το μεγάλο εγχείρημα της εσωτερικής αστυνομικής διαχείρισης της “κρίσης”. Κοίτα να δεις όμως που τα πράγματα ήρθαν ελαφρώς διαφορετικά! Η Χρυσή Αυγή, αντί να τρομάξει, συσπείρωσε εναντίον της κομμάτια της ελληνικής κοινωνίας που καλό θα ήταν να κρατιούνται χωριστά. Οι εγκέφαλοι της δημόσιας τάξης κατά τη γνώμη μας αυτή τη στιγμή προβληματίζονται: από πού στο καλό ήρθαν όλοι αυτοί οι παρδαλοί που πύκνωσαν τις γραμμές στις συναυλίες, στις αντιφασιστικές ομάδες, στην διαδήλωση για τη δολοφονία του Παύλου Φύσσα;

Το αντιναζί κίνημα όπως ξεδιπλώθηκε τα τελευταία δυο χρόνια εξέφρασε βαθύτερες διαδικασίες που αυτή τη στιγμή συντελούνται στο εσωτερικό της ελληνικής κοινωνίας. Επέδειξε το γεγονός ότι υπάρχουν κομμάτια της ελληνικής κοινωνίας και ειδικά της νεολαίας -ντόπιας και κυρίως “ξένης”- που διαισθάνονται ότι τα όσα συμβαίνουν γύρω μας είναι πολύ σοβαρότερα από τη Χρυσή Αυγή και είναι μόνιμα, δεν είναι μια στιγμιαία παρεκτροπή, αλλά ο δρόμος προς το μέλλον. Νομίζουμε ότι τα σχέδια που εξυφαίνονται εναντίον μας έχουν αρχίσει να δημιουργούν τους εκθρούς τους. Αν κάτι έδειξε η συμπεριφορά αυτών των εκθρών τα δύο τελευταία χρόνια, είναι ότι εκείνο που αναζητούν είναι μια φερέγγυα αφήγηση για την σημερινή συγκυρία και μια ρεαλιστική μέθοδο οργάνωσης. Πρόκειται βέβαια για αυτά ακριβώς που λάμπουν διά της απουσίας τους. Ελλείψει αυτών των στοιχειωδών, συσπειρώθηκαν, οργανώθηκαν και δραστηριοποιήθηκαν με τα υπάρχοντα εργαλεία στη μάχη με τη Χρυσή Αυγή. Ακόμη κι έτσι, ήταν αρκετοί και αρκετές, ποιοτικά και ποσοτικά, για να προκαλέσουν σοβαρές δυσλειτουργίες στα κρατικά σχέδια. Και δεν εννοούμε τους Συριζικούς σπασμούς που ακολούθησαν τη δολοφονία του Παύλου Φύσσα· εννοούμε τη διετή αντίσταση στα κρατικά σχέδια του είδους “Χρυσή Αυγή - μπάτσοι - μαφία - τρόμος στους δρόμους”. Δεν είχε πολλές καινοτομίες αυτή η αντίσταση, δεν επεδίωξε συνειδητά την αυτονομία (αντιθέτως...), είχε όμως πείσμα και θάρρος και κόλλημα.

Οι καιροί είναι τέτοιοι που ακόμη και αυτά είναι φως στο σκοτάδι. Καλό λόγο δεν λέμε συχνά, αλλά αυτοί οι αντιφασίστες είναι οι πλέον επιτυχημένοι των τελευταίων 40 χρόνων. Φυσικά δεν πρέπει να το παίρνουν πάνω τους, γιατί τα τελευταία 40 χρόνια πραγματικά δεν διαθέτουν τίποτα άλλο που έστω να μοιάζει με επιτυχία. Σήμερα πάντως, αυτοί οι αντιφασίστες εξακολουθούν να βρίσκονται μεταξύ συμπληγάδων. Από τη μια το κράτος και τα σχέδια της δημόσιας τάξης. Από την άλλη, οι αριστερές αντιλήψεις περασμένων δεκαετιών και οι κοινωνοί τους· η αριστερά και οι φίλοι της, άνθρωποι που δεν είναι συνηθισμένοι να αφήνουν το λαυράκι να τους ξεφύγει μέσα από τα χέρια. Να παραβλέπεις την αναγκαιότητα της αυτονομίας από την αριστερή μεσολάβηση· πρόκειται ίσως για την τελευταία μεγάλη πολυτέλεια της μεταπολίτευσης. Δεν θα είναι για καιρό δεδομένη.

6. Το ασήκωτο βάρος της εποχής μας

Επιδοθήκαμε σε αυτή τη μακροσκελή ανάλυση της συγκυρίας και της πρόσφατης ιστορίας γιατί κατά τη γνώμη μας από εδώ θα προκύψουν οι κατευθύνσεις που πρέπει να ακολουθήσουμε στο άμεσο μέλλον.

Κατ’ αρχήν, το πιο προφανές: η αντίθεση στη σβάστικα ως αποκλειστική αντίθεση στον ελληνικό φασισμό έδειξε τα όριά της και ακόμη περισσότερο έδειξε τους κινδύνους της. Θα πρέπει να εγκαταλειφθεί. Ακριβέστερα θα πρέπει να αντιμετωπίσουμε την ελληνική εκδοχή της σβάστικας στην κλίμακα που της αναλο-

γεί. Όχι το “μακρύ χέρι του κράτους” και άλλες τέτοιες παρομοιώσεις, αλλά μια ειδική πολιτική έκφραση των σχέσεων μεταξύ κράτους και παράνομου κεφαλαίου. Και μάλιστα όχι η μοναδική, ούτε καν η πλέον επικίνδυνη.¹⁰

Η δημιουργία και η λειτουργία του κρατικού μαφιόζικου συμπλέγματος από την άλλη, είναι μια διαδικασία με πολύ βαθύτερες ρίζες και πολύ μεγαλύτερη σημασία για την μελλοντική πορεία του ελληνικού φασισμού. Θα πρέπει να γίνει κατανοητή ως μια διαδικασία πολύ ευρύτερη από τη σβάστικα, να εντοπιστεί και να αντιμετωπιστεί ως οργανικό κομμάτι του ελληνικού φασισμού.

Έπειτα, η επίθεση στην εργατική τάξη θα πρέπει να έρθει στο προσκήνιο. Προφανώς με τους ειδικούς τρόπους με τους οποίους διεξάγεται. Πρώτα ενάντια στους ξένους κι έπειτα ενάντια στους ντόπιους εργάτες. Για παράδειγμα, η κατάρρευση του εκπαιδευτικού συστήματος είναι μια ειδική όψη της επίθεσης στην εργατική τάξη. Καθώς εξελίσσεται παράγει εντάσεις που σε μεγάλο βαθμό οδηγησαν στην πύκνωση των γραμμών του αντιναζι κινήματος των τελευταίων ετών. Αυτή η κατάρρευση θα πρέπει να μας απασχολήσει σοβαρά: το μάτι μας πρέπει να πέφτει, όχι μόνο στον καθιερωμένο χώρο της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, αλλά και στα υπόλοιπα κομμάτια του εκπαιδευτικού συστήματος. Το ίδιο ακριβώς ισχύει για την κατάρρευση του συστήματος υγείας. Και φυσικά το ίδιο ισχύει για την κατάσταση στους χώρους της καθαυτής εργασίας.

Βέβαια, ίσως η πλέον κραυγαλέα από τις σημερινές ελλείψεις είναι η πλήρης απουσία ενασχόλησης με το ζήτημα του милитарισμού και του στρατού. Αυτό το θέμα έχει τρεις όψεις. Η πρώτη είναι ο ελληνικός στρατός και η ελληνική αστυνομία, οι αλλαγές τους και η λειτουργία τους. Η δεύτερη είναι η γεωπολιτική του ελληνικού κράτους και η εξωτερική του πολιτική. Η τρίτη είναι ο κοινωνικός милитарισμός, ο τρόπος που η στρατιωτική αντίληψη για τα πράγματα διαποτίζει το σύνολο των κοινωνικών σχέσεων. Εδώ είναι που το ελληνικό κράτος βλέπει την πραγματικά ρεαλιστική διέξοδο, εδώ είναι που επενδύει και εδώ είναι που παιχτεί η τελευταία πράξη του δράματος. Παρόλ' αυτά, η αντιμилитарιστική σκέψη και δράση βρίσκεται σε ακόμη χειρότερο επίπεδο από την αντιφασιστική σκέψη και δράση. Οι ιδέες της δεκαετίας του '70 εδώ κυριαρχούν απολύτως δίχως αντίπαλο - συνεπώς με τον πιο ανεπαίσθητο τρόπο.

Τέλος, και ίσως το σημαντικότερο απ' όλα. Θα πρέπει να ανακαλύψουμε και να θέσουμε σε κίνηση νέες μορφές οργάνωσης κατάλληλες για τους καιρούς. Οι δημοφιλέστερες μέθοδοι οριζόντιας οργάνωσης είναι παλιοί μας γνωστοί, τις ξέρουμε απ' την καλή κι απ' την ανάποδη. Το βασικό τους πρόβλημα είναι ότι απέρριπταν - και μάλιστα σε επίπεδο αρχών - την αναγκαία προϋπόθεση του ταξικού αντιφασισμού, δηλαδή την δυνατότητα δημιουργίας φερέγγυων συλλογικών απόψεων. Το χάος που όλοι γνωρίζουμε, η “αυτοοργάνωση” ως απουσία ατομικής ευθύνης, η κυριαρχία των άτυπων αρχηγών, η παιδαριώδης αντίληψη της πραγματικότητας, όλα τους σέρνονται ως άμεσο επακόλουθο αυτής της βασικής ιδέας.

Είπαμε παραπάνω ότι οι αντιφασίστες που βρέθηκαν στους δρόμους από το 2009 και μετά, αυτή τη στιγμή βρίσκονται μεταξύ συμπληγάδων. Το δίλημά τους είναι απλό. Πρέπει να ανακαλύψουν τρόπους αυτόνομης οργάνωσης πέρα από την αριστερά και τους τυφλοσούρτες της. Πρέπει να γίνουν αναγνωρίσιμοι κοινωνικά, φερέγγυοι και συγκεκριμένοι πολιτικά, μόνιμοι οργανωτικά. Πρέπει να αποκτήσουν σχέσεις μεταξύ τους, τρόπους συλλογικής διαμόρφωσης συγκεκριμένων απόψεων και έτσι να ξεπεράσουν την εμβέλεια της πόλης τους και της γειτονιάς τους. Πρέπει με λίγα λόγια να στηθεί ένα πραγματικό αντιφασιστικό κίνημα. Ξαναλέμε, το δίλημμα είναι απλό: ή αυτόνομη αντιφασιστική οργάνωση, ή ψήφο στον Σύριζα να φύγει ο φασισμός. Και στις δύο περιπτώσεις ο φασισμός μένει να μας κάνει παρέα - μόνο που στη δεύτερη θα είναι δίχως αντίπαλο.

Ο αυτόνομος αντιφασισμός των καιρών μας θα πρέπει να στηθεί γύρω από συγκεκριμένες συλλογικές απόψεις. Αυτές οι απόψεις θα πρέπει να διαμορφώνονται χρησιμοποιώντας την ιστορική ταξική μεθοδολογία. Η στόχευση του αυτόνομου αντιφασισμού των καιρών μας θα πρέπει να καθορίζεται από τους τρόπους με τους οποίους η εργατική τάξη μπαίνει στο στόχαστρο. Η θεματολογία του θα πρέπει να ακολουθεί τις προτεραιότητες του ελληνικού κράτους, με πρώτη την στρατιωτική του μετάλλαξη. Η οργάνωσή του θα πρέπει να είναι οριζόντια χωρίς να μετατρέπεται ούτε σε άτυπο κόμμα, ούτε σε απουσία οργάνωσης και εξάρτημα της αριστεράς. Το σχέδιο είναι φιλόδοξο. Για τον αυτόνομο αντιφασισμό των καιρών μας το ξεπέρασμα της σβάστικας θα είναι μόνο το πρώτο -αν και απολύτως αναγκαίο- βήμα. Τα επόμενα είναι να καταστραφεί η αριστερή αντίληψη της ιστορίας, να παραχθεί αυτόνομο θεωρία για το κράτος και τον καπιταλισμό, να πεταχτούν στα σκουπίδια οι μεταπολιτευτικοί τυφλοσούρτες της “αυτοοργάνωσης”... και ακολουθούν άλλα, τόσο αναγκαία που περνούν απ' το μυαλό με την πρώτη, τόσο πρωτοφανή που ντρεπόμαστε και να τα αναφέρουμε.

Αλήθεια, το σχέδιο είναι υπέρ του δέοντος φιλόδοξο. Ευτυχώς δεν είναι δικό μας σχέδιο. Οι ίδιοι στόχοι επιδιώκονται εδώ και τέσσερα χρόνια από πολλούς και από πολλές, με τους τρόπους που θα περίμενε κανείς λαμβάνοντας υπ' όψη τους καιρούς μας και τον τόπο μας. Δηλαδή με τη διαίσθηση, με τον εμπειρισμό, με τη λαχτάρα εκείνου που ζητά να πάρει ανάσα. Είναι σε αυτή τη λαχτάρα που μπορούμε να ελπίζουμε. Τέτοιο είναι το ασήκωτο βάρος της εποχής μας.

Σημειώσεις

1. Εννοούμε εδώ την περίοδο από το 1914 και την αρχή του Α' Παγκοσμίου Πολέμου έως το 1950 και το τέλος του Β' Παγκοσμίου Πολέμου.
2. Νομίζουμε ότι η φράση είναι του Mark Mazower, αλλά ομολογουμένως δεν μπορούμε να βρούμε την αναφορά.
3. Έχουμε προσπαθήσει να τα βάλουμε με αυτή την ιστορία όσο επιτρέπουν οι δυνατότητές μας. Σχετικά μπορεί να δει κανείς την μπροσούρα *Αυτονομη Αντίφα, Ο Φασισμός χωρίς Σβάστικα*, Αθήνα 2010 και το βιβλίο Σπουδές στο Γαλανόμαυρο, τόμος Α: *Ο Ελληνικός Φασισμός στον Μεσοπόλεμο*, *Antifa Scripta*, 2013.
4. Σχετικά με τα αντιφασιστικά μέτωπα του μεσοπολέμου, μπορεί να δει κανείς το “Ο Δρόμος προς την Φασιστική Δικτατορία ως Τμήμα του Δρόμου προς τον Πόλεμο” στο *antifa* #24, 6/2011.
5. Η προηγούμενη απογοήτευση προερχόταν από τις θεωρίες περί των κινήτρων του Γιώργου Ρουπακιά και μιλήσαμε γι' αυτήν στο προηγούμενο τεύχος.
6. “Το Αντιφασιστικό Κράτος”, *Antifa* #38, 10/2013.
7. Αλέξης Παπαχελάς, “Το Αόρατο Χέρι Σπρώχνει στον Γκρεμό”, *Καθημερινή*, 3/11/2013.
8. Για βουλευτές της ΝΔ που βάζουν μπόμπες ο ένας στον άλλο και μετά λένε ότι ήταν η 17 Νοέμβρη, γράψτε “Μιχαλολιάκος Μαντούβαλος” στην μπάρα της γνώσης. Για Υπουργό Δημόσιας Τάξης που στηρίζει την κατάληψη του κέντρου από τη μαφία γράψτε στο ίδιο σημείο “Μαρκογιαννάκης”.
9. Σχετικά δες “Το Κογιότ της Ερήμου: Σχέδια του αμερικανικού κράτους και των φίλων του για τη Μέση Ανατολή”, *Antifa* #38, 10/2013.
10. Για μια τέτοια προσέγγιση μπορεί να δει κανείς την μπροσούρα της συνέλευσης *Αυτονομη Αντίφα, “Επιτροπές Κατοίκων: κατάδυση στο Μέλλον του Ελληνικού Φασισμού”*, Αθήνα 2011.